

10 Verùm pari sorte, ac olim Dagon truncus in frustra concisus, ac dejectus ante Arcam Domini stantem repertus fuerat, etiam ea monumenta Matris Deum, Mithræ, fratrum Arvalium, & Quindecimvirum confracta reperta sunt, ac tumulariè disiecta à Christianis; & projecta in scabellum pedum Piscatoris: ante huius Basilicam dum jacerent, futura indicia victoriæ per Fidem nostram de gentibus, earumque superstitionibus reportatæ. Apparet in his fragmentis vana æmulatio decidentis idolatriæ, à Tertulliano indicata in idolorum mysteriis, ut ipsas quoque res Sacramentorum traderet ad abusum superstitionis: dum alperione sanguinis, observatione mesonyctii, delectuque aræ Vaticanæ, & mensis Decembris conatur pervertere nostræ Religionis instituta sanctiora, & in aris, laterculis, marmoreis, æneisque tabulis profana sua mysteria ad posteros derivare. At nostri Præfules inter ruinas prostratæ superstitionis stantem Arcam Dei, & nunquam subvertendam infernarum potestatum viribus Petram ostendentes, supra quam Ecclesia constructa est, constanter perseverant per annos mille sexcentos, & quod excurrit cum Leone Magno, ejusque decessoribus, & successoribus quarta, & sexta feriâ more majorum, jejunia indicere, & Sabbato apud Beatum Petrum vigiliis celebrare: in quibus præsertim mense Decembri ordinationes Ministrorum, Sacerdotumque minorum, ac majorum perficiant. Nec segniore cura platonias Basilicæ inciderunt monumentis nunquam desituris Sacerdotii Christiani: unde Pontificalis historia colligi potuit, & confirmari in textibus Catalogis sub Liberio, & sub Felice Quarto, & in Vitis Pontificum colligendis sub Gregorius Secundo, & Tertio.

31 Jucundum erit inspicere, quanta superesset per eam ætatem copia documentorum, non modo in codicibus Archivi Apostolici, sed etiam in parietibus, & marmoribus sacrarum Ædium, quæ res pleræque comprobarent in hoc Pontificali libro enunciatas. Tria ferme ad capita reduci possunt ea, quæ in Vitis Pontificum occurrunt Anastasio tribuitis. Primum caput est Chronologicum, indicans tempus sessionis in Petri cathedra, & Consules, quibus respondet uniuersusque Pontificatus initium, ac terminus. Caput alterum constat decretis, & ordinationibus Sacerdotum, ac Ministrorum. Tertium denique includit donationes fundorum, structuras Basilicarum, ac Titulorum, ornamenta, & suppellectilem pretiosam Ecclesiæ oblatam à Pontificibus Romanis, Imperatoribus, aliisque Principibus. Documenta rerum triplici hocce capite enunciarum ita erant in propatulo sub Gregorio Tertio, quando Liber iste Pontificalis in publicum prodiret, ut complura legi possent in marmoribus genuinis. Licet indicium desumere ubertatis documentorum ex iis, quæ post annos mille jam evolutos à Gregorio Tertio ætate ad nostram adhuc visuntur superesse in Titulis Urbanis, Cæmeteriis, Basilicis, & Archivis.

32 Quod pertinet ad primum caput Chronologiæ Pontificalis per Consules ritè comprobata, ostendimus, in actis Martyrum, in platonias à B. Damaso incisus, in Cæmeteriis, localisque Christianis tot superesse documenta consuetudinis illius ætatis; ut quarto, sextoque sæculo Christi abunde potuerint inde colligi indiculi, catalogi, diptycha, Martyrologia. Teritur omnium manibus liber impressus Romæ anno 1654. complexus Inscriptiones antiquas superstites in

A Basilica S. Pauli viâ Ostiensis. Placuit experimenti causa numerare; quot Consulatus illæ contineant. Legi duos supra octoginta in iis, quæ Christianorum sunt, & pertingunt ad numerum 436. Complures præterea sunt inscriptiones, quarum fragmenta cum non retineant tot elementa dictionum in nominibus Consulum indicatis, ut intelligi possit ad quos Consules referantur, excludendas putavi à summa prædicta. Cum igitur unica in Æde Sacra Romana superesset post annos mille à collectione Libri Pontificalis tot paria Consulum, ut septimam ferme partem Fastorum Consularium implere possint à Tiberio ad Justinianum, sive ab anno Passionis Dominicæ ad Felicem Quartum; quot putamus paruisse omnium oculis sub Liberio, & Damaso, dum Catalogi conscriberentur, & gesta Martyrum celebrarentur carminibus incisus in platonias, Urbe nondum capta, & direpta à Gothis, Vandalis, & Hunnis? Si Gentilis Delphinus Romanos Fastos à Bruto, & Collatino ad Julium Cæsarem ordinavit, collectis marmoribus Capitolinis ex Fori Romani reliquiis, atque paucarum Urbis Ecclesiarum, quo temere translata fuerant fragmenta, quemadmodum Panvinius memorat, post annos mille quingentos, quàm fuerant in foro positi; quot præfidiis Chronologiæ suffultos fuisse credimus Auctores Catalogorum Pontificalium sub Liberio, & Damaso? præsertim cum illâ ætate post Chronicon

B ab Eusebio digestum per Consules ex Actis publicis, jussu Magni Constantini ab omnibus Imperii provinciis subministratis, non tam recedendi essent Fasti Consulares, ac Pontificii, quàm conferendi cum tabulis Latinis Notariorum, Cæmeteriorum, indicum, diptychorum, quibus Catalogi admovebantur veluti ad Lydium lapidem. Anonymus Collector Fastorum sub Constantio, quem Cuspinianus primum nactus, mox etiam Bucherius, æquior æstimator præclari illius monumenti, feliciore curæ Cardinalis Norisii illustrandum reliquerunt, Anonymus, inquam, ille satis ostendit, etiam citrà operam Chronicæ Eusebiana, quot adjumentis suffulcerentur Epochæ Consulares in Occidente, quibus Pontificiæ facile alligabantur. Minus itaque necessarium duco versari diutius in hujusce primi capitis firmamento; cum Chronologiæ Pontificiæ, & Consularis opes essent in numero iis, qui mediocrem curam adhiberent quarto Christi sæculo in observandis monumentis Romanis, nondum per Gothos, & Vandalos deturbatis. Quinto verò sæculo Christi ineunte, licet celluvies Barbarorum Urbi superflua bonis artibus bellum indiceret, & complura ornamenta deleteret; maximam tamen partem documentorum abolere nequaquam potuit, neque destitutos relinquere testimonis temporum, & gestorum Chronologos, & Historicos. Ut enim ante Gothorum irruptionem Eusebii Fastos, & Chronicon Hieronymus, Hieronymi Prosper perduxit ad Consulatum Valentis sextum, & Valentiniani secundum, Christi verò annum

C 378; ita non destitit quinto sæculo Victorius Aquitanus Canonem Paschalem, & Periodum annorum DXXXII. ordinare per Consules à duobus Geminis Christi 28. ad Constantinum, & Rufum, Christi 457. quem laborem Anonymus sexti sæculi produxit ad finem Periodi Victorianæ post Consulatum Basilii XVIII. Christi 559. & adhuc legitur apud Bucherium. Quin etiam Fasti marmorei in Colonis reperti, quorum fragmenta edidit Gruterus fol. CCIC. & Fabricius Inscriptionum fol. 485. præter alia inciderat,

D

E